

Κύριες φροντίδες στα αιγοπρόβατα τον Αύγουστο

Ανδρέας Βασιλείου
Λειτουργός Γεωργίας
στο Τμήμα Γεωργίας

Αν και τον μήνα Αύγουστο οι φροντίδες είναι λιγότερες από τους άλλους μήνες, εντούτοις, παίζουν σημαντικό ρόλο καθώς τα αιγοπρόβατα βρίσκονται στον τελευταίο ένα με ενάμιση μήνα της εγκυμοσύνης τους. Για αυτό, οι φροντίδες για την περιποίηση των ζώων πρέπει να επικεντρωθούν στη σωστή διατροφή, στην κατάλληλη ύδρευση, στην άνετη διαμονή, στο να γίνουν τα απαραίτητα εμβόλια, αλλά και στην προετοιμασία τους για τη γέννα.

Η διατροφή των ζώων, κατά το στάδιο αυτό της εγκυμοσύνης, είναι αποφασιστικής σημασίας για την επιτυχή έκβαση της κυοφορίας. Από τη μία, ο ρυθμός ανάπτυξης των εμβρύων είναι πολύ μεγάλος, ενώ από την άλλη ο συντελεστής μετατροπής της μεταβολίσιμης ενέργειας σε καθαρή ενέργεια για την ανάπτυξη των εμβρύων είναι πολύ χαμηλός. Οι δύο αυτοί παράγοντες, σε συνδυασμό με την αυξημένη πολυδυμία, συμβάλλουν στην απότομη αύξηση των αναγκών των εγκύων ζώων σε ενέργεια και πρωτεΐνη. Απαιτούνται, επίσης, θρεπτικά συστατικά για την ανάπτυξη και ανανέωση του μαστού και την παραγωγή του πρωτογάλακτος.

Για την κάλυψη των αυξημένων αυτών αναγκών των ζώων και την αποφυγή της τοξαιμίας της εγκυμοσύνης συστήνεται όπως παρέχεται μίγμα με 16% πρωτεΐνης όταν προσφέρεται με ποκαλάμη ή 14% όταν προσφέρεται με μίγμα σανού και ποκαλάμης ή 13% όταν προσφέρεται με σανό σιτηρού καλής ποιότητας. Στα πρόβατα, που υπολογίζεται ότι φέρουν δίδυμα, δίνονται 600 γρ., περίπου, χονδροειδούς τροφής με 1000 γρ. μίγμα συμπυκνωμένης τροφής με 16% πρωτεΐνη. Στις αίγες που φέρουν δίδυμα δίνονται 700 γρ. χονδροειδούς τροφής με 1150 γρ. συμπυκνωμένης τροφής την ημέρα. Οι ποσότητες αυτές μειώνονται κατά 20% όταν οι μητέρες φέρουν 1 έμβρυο και αυξάνονται κατά 15% όταν φέρουν 3 έμβρυα.

Στη διατροφή των ζώων, πρέπει να αποφεύγεται η υπερβολική χρήση των χονδροειδών τροφών γιατί καταλαμβάνουν μεγάλο μέρος στο στομάχι του ζώου, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει χώρος για την ανάπτυξη των εμβρύων. Στα παχιά έγκυα αιγοπρόβατα, πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα η διατροφή τους για να αδυνατίσουν, αφού το συσσωρευμένο λίπος που βρίσκεται στο στομάχι μειώνει το χώρο για την ανάπτυξη του εμβρύου.

Την περίοδο αυτή συστήνεται όπως οι αιγοπροβατοτρόφοι κάνουν τα ακόλουθα:

- Να καλύπτουν επαρκώς τις ανάγκες των ζώων σε ενέργεια, γιατί η έλλειψή της προκαλεί, ιδιαίτερα, στα παχιά ζώα την καύση του λίπους του σώματος, με επακόλουθο την παραγωγή και συγκέντρωση κετονικών σωμάτων και ελεύθερων λιπαρών οξέων στο αίμα, που είναι δηλητηριώδεις ουσίες, με αποτέλεσμα την πρόκληση της τοξαιμίας της εγκυμοσύνης (προκαλείται ανορεξία στο ζώο και είναι δυνατό να αποβάλλει).
- Να μην χορηγείται υπερβολική ποσότητα χονδροειδών ζωοτροφών καθώς δημιουργούνται κετονικά σώματα.
- Να αποφεύγεται η καταπόνηση των εγκύων ζώων.
- Για καλύτερη διαχείριση της μονάδας και εξοικονόμηση ζωοτροφών, πρέπει τα έγκυα ζώα να χωρίζονται από το υπόλοιπο κοπάδι για να διατρέφονται ανάλογα με τις ανάγκες τους.
- Ενδείκνυται όπως τα ζώα περπατούν κατά τις δροσερές ώρες της ημέρας για να μειώνουν τη συγκέντρωση κετονικών σωμάτων στο αίμα.
- Όσα ζώα αρμέγονται και βρίσκονται στο 2^ο και 3^ο μήνα της εγκυμοσύνης τους, να δίνεται ανάλογη τροφή για να μην παχύνουν.

Αν την περίοδο αυτή, όλα τα αιγοπρόβατα παίρνουν την ίδια ποσότητα τροφής, τότε η ανάπτυξη των μονόδυμων εμβρύων θα είναι πολύ μεγάλη, με αποτέλεσμα να παρουσιαστούν δυσκολίες στη γέννα και στην επιβίωσή τους, ενώ, αντίθετα, τα τρίδυμα και τετράδυμα θα έχουν μικρότερο σωματικό βάρος που θα επηρεάσει τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξή τους. Θα παρουσιαστούν, επίσης, και άλλα προβλήματα, όπως μεταβολικές ασθένειες, αποβολές, απώλειες μητέρων και νεογέννητων και άλλα. Επομένως, τα έγκυα αιγοπρόβατα πρέπει να χωρίζονται από τα υπόλοιπα ζώα και να τρέφονται με το κατάλληλο σιτηρέσιο και την κατάλληλη ποσότητα. Αφού διαχωριστούν,

από τα υπόλοιπα ζώα τα ομαδοποιούμε ξανά, νοουμένου ότι, προηγουμένως, έχει καθοριστεί ο αριθμός των εμβρύων με τη χρήση υπέρηχων, και τότε ανάλογα με τον αριθμό των εμβρύων που φέρουν δίνουμε τη σωστή ποσότητα τροφής.

Οι ανάγκες των εγκύων ζώων σε νερό καλής ποιότητας αυξάνονται σταδιακά όσο προχωρεί η εγκυμοσύνη, έτσι κατά το μήνα Αύγουστο όπου τα ζώα βρίσκονται στο τελικό στάδιο εγκυμοσύνης οι καθημερινές ανάγκες του κάθε ζώου ανέρχονται σε 4-7 λίτρα ανά χιλιόγραμμο καταναλισκόμενης ξηρής ουσίας. Οι ανάγκες συντήρησης των αιγών σε νερό είναι 20-30% χαμηλότερες από εκείνες των προβάτων.

Σημαντική παράμετρος για την αποφυγή απωλειών στα αμνοερίφια είναι οι χώροι όπου μεταφέρονται τα έγκυα ζώα. Πρέπει να έχουν επιλεγεί προηγουμένως, να είναι σχολαστικά καθαροί και απολυμασμένοι. Προτιμούνται χώροι που έμειναν αρκετό χρόνο χωρίς ζώα, απαλλαγμένοι από μικρόβια, ταυτόχρονα, όμως, να έχουν καλό εξαερισμό. Οι αιγοπροβατοτρόφοι να ετοιμάσουν και να απολυμάνουν τα ατομικά κλουβιά γέννας ή άλλους ομαδικούς χώρους για γέννες, τις τσίστρες, ποτίστρες και δωμάτια απογαλακτισμού για να μπορούν να εφαρμόσουν την κατάλληλη διαχείριση στα ζώα τους. Πρέπει, επίσης, να εμβολιαστούν τα ζώα για την κολιβακίλλωση 2-3 βδομάδες πριν τη γέννα είτε αυτά πήραν τη πρώτη δόση στις 90 μέρες της εγκυμοσύνης ή όχι. Ενδείκνυται, αυτήν την περίοδο, να γίνεται χορήγηση σε όλα τα έγκυα ζώα παρασιτοκτόνου, γιατί αυτήν την εποχή τα ζώα δεν αρμέγονται και δεν θα αναγκαστεί ο κτηνοτρόφος να πετάξει το γάλα. Τέλος, ο κτηνοτρόφος πρέπει να απομακρύνει από το κοπάδι τα ακατάλληλα ζώα, τα ζώα με χαμηλή γαλακτοπαραγωγή, αλλά και τα ηλικιωμένα και άρρωστα ζώα. Η έγκαιρη απομάκρυνση των μη παραγωγικών ζώων μειώνει το κόστος παραγωγής.